

Főoldal > ... > Pénzügyek/Pénzbeli Követelések > Vagyoni Eszközök Biztosítása Egy Uniós Tagállamban Indított Követelések Során > Portugal

Vagyoni eszközök biztosítása egy uniós tagállamban indított követelések során

Tartalomsgazdálkodó:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Portugália

1 Melyek az intézkedések különböző típusai?

Az ideiglenes vagy elővigyázatossági intézkedések bizonyos jogi helyzetek védelmét szolgálják, és a következőket foglalhatják magukban: a) a [2018. augusztus 14-i 49/2018. sz. törvényben](#) előírt, a kísérővel rendelkező felnőttekre vonatkozó jogi keret hatálya alá tartozó ideiglenes intézkedéseket; b) a távollévő személy vagyonának ideiglenes kezelését (a polgári perrendtartás 1021. cikke); c) az ügygondnok kijelölését (a polgári perrendtartás 17. cikke); d) az örökös nélküli hagyatékot képező vagyontárgyak védelméhez szükséges intézkedéseket (a polgári perrendtartás 938. cikke).

A biztosítási intézkedések (például a polgári perrendtartás 362. és azt követő cikkei szerinti intézkedések) célja, hogy az eljárás ideje alatt minimalizálják a határozathozatal elhúzódsához társuló kockázatokat, és biztosítsák a jogerős ítélet végrehajthatóságát (a polgári perrendtartás 2. cikke).

A biztosítási intézkedések célja a kereset gyakorlati eredményeinek biztosítása, a súlyos kár elkerülése vagy a jogérvényesítés előkészítése, miközben a lehető legnagyobb mértékben egyensúlyt teremtenek a gyorsaságra és a jogbiztonságra irányuló érdekek között.

A portugál polgári eljárásjog két típusú biztosítási intézkedésről rendelkezik:

a) az általános biztosítási intézkedésről (*procedimento cautelar comum*) – a polgári perrendtartás 362–376. cikke;

b) a különös biztosítási intézkedésekről (*procedimentos cautelares especificados*) – a polgári perrendtartás 377–409. cikke.

Példák:

a) ideiglenes birtokvédelem (a polgári perrendtartás 377. cikke);

b) társasági határozatok felfüggesztése (a polgári perrendtartás 380. cikke);

c) ideiglenes tartás (a polgári perrendtartás 384. cikke);

d) ideiglenes kártérítés megítélése (a polgári perrendtartás 388. cikke);

e) lefoglalás (a polgári perrendtartás 391. cikke);

f) új tevékenység tilalma (a polgári perrendtartás 397. cikke);

g) vagyonelemtár felvétele (a polgári perrendtartás 403. cikke).

2 Milyen feltételekkel hozhatók ilyen intézkedések?

Ha egy személy bizonyítja attól való megalapozott félelmét, hogy valamely másik személy súlyos és helyrehozhatatlan kárt okoz jogaiban, a veszéllyel érintett jog érvényesítésének biztosítása érdekében kérheti a megfelelő elővigyázatossági vagy előzetes intézkedés meghozatalát (a polgári perrendtartás 362. cikkének (1) bekezdése).

Az általános biztosítási intézkedés – lévén kiegészítő intézkedés – csak akkor alkalmazható, ha nincs az ügy tényállásának megfelelő nevesített biztosítási intézkedés (a polgári perrendtartás 362. cikkének (3) bekezdése).

Ennek megfelelően a polgári perrendtartás 362. cikkében meghatározott általános biztosítási intézkedés alkalmazásának jogi feltételei a következők:

- a) valamely jog nyilvánvaló fennállása;
- b) az attól való megalapozott félelem, hogy valamely másik személy súlyos és helyrehozhatatlan kárt okoz jogaiban (*periculum in mora* – a késedelem veszélye);
- c) az elővigyázatossági vagy előzetes intézkedés gyakorlati alkalmassága a veszélyeztetett jog érvényesíthetőségének biztosítására;
- d) a kért intézkedést nem foglalja magában más biztosítási eljárás.

Ahhoz, hogy a bíróság biztosítási intézkedéseket rendeljen el, elegendő, ha egy gyors vizsgálattal megállapítja, hogy megalapozottan valószínűsíthető-e az érvényesített jog fennállása, és megalapozott félelem áll-e fenn azzal kapcsolatban, hogy a jogvita végleges rendezéséhez szükséges idő helyrehozhatatlan vagy nehezen helyrehozható kárt okoz. A bírónak kellően meg kell győződnie arról, hogy az alapeljárás kimenetele a kérelmező javára szól majd, mivel a biztosítási intézkedések egyértelmű beavatkozást jelentenek az ellenérdekű fél jogaiba (a polgári perrendtartás 368. cikkének (1) bekezdése).

2.1 Az eljárás

Az új tevékenység tilalma kivételével, amely esetében fel lehet lépni először bírósági úton kívül, majd ezt követően lehet kérni a bírói jóváhagyást (a polgári perrendtartás 397. cikkének (2) és (3) bekezdése), valamennyi egyéb eljárás azon a bíróság elé terjesztett eredeti kérelmen alapul, amelyben a kérelmező nagy vonalakban bizonyítja a veszélyeztetett jogot és igazolja a kártól való félelmét. Ebben a kérelemben – a polgári perrendtartás 365. cikkével összhangban – benyújtják a legfeljebb öt tanú felsorolását és az egyéb kért bizonyítékokat.

A területi illetékességgel kapcsolatban a polgári perrendtartás 78. cikke kimondja, hogy:

- a) a lefoglalás és a vagyonleltár felvétele iránti kérelmek benyújthatók ahhoz a bírósághoz, amely előtt a kapcsolódó eljárást meg kell indítani, vagy pedig a vagyontárgyak helye szerinti bírósághoz, illetőleg amennyiben a vagyontárgyak több kerületben találhatók, e bíróságok valamelyikéhez (a polgári perrendtartás 78. cikke (1) bekezdésének a) pontja);
- b) az új tevékenység tilalma esetében a tevékenység végzésének helye szerinti bíróság rendelkezik illetékességgel (a polgári perrendtartás 78. cikke (1) bekezdésének b) pontja);
- c) a többi biztosítási intézkedés esetében az a bíróság illetékes, amely előtt a kapcsolódó eljárást meg kell indítani (a polgári perrendtartás 78. cikke (1) bekezdésének c) pontja).

Az ügyvédi képviselőt kötelező, ha az intézkedés értéke meghaladja az 5000,00 eurót, valamint ha a polgári perrendtartás 58. és 1090. cikke alapján – az igazságszolgáltatási rendszer szervezetéről szóló törvény 44. cikkének (1) bekezdésére is figyelemmel – fellebbezésnek van helye.

2.2 A főbb feltételek

A biztosítási intézkedés elrendelése feltételeinek értékelése során a bíróságnak mindig meg kell vizsgálnia azt, hogy megalapozott-e a hivatkozott félelem, és hogy mennyire súlyos és nehéz az esetleges kár elhárítása. A

bíróság azt is értékeli, hogy az állítólag veszélyeztetett jog biztosítására tekintettel a szóban forgó egyedi ügyben megfelelő-e az elővigyázatossági vagy előzetes intézkedés. Meg kell állapítania, hogy a késedelemhez kockázat társul.

A bíróság megvizsgálja azt is, hogy az eljárások valóban vagy esetlegesen függenek-e az intézkedés által védett jog tekintetében megindított vagy megindítandó eljárástól.

Ezekben az eljárásokban a bíróság előtt meggyőzően (tehát az alapeljárásnál kevésbé alaposan) bizonyítani kell, hogy valós valószínűsége van a biztosítandó jog fennállásának, és hogy kellően megalapozott a kártól való félelem.

Minden biztosítási intézkedést sürgősnek kell tekinteni, és mint ilyennek elsőbbséget kell élveznie valamennyi nem sürgős bírói tevékenységhez képest (a polgári perrendtartás 363. cikkének (1) bekezdése), továbbá első fokon legfeljebb két hónapon belül – ha nem kell idézni az alperest, 15 napon belül – határozni kell róla (a polgári perrendtartás 363. cikkének (2) bekezdése).

3 Az ilyen intézkedések tárgya és jellege

3.1 Milyen típusú vagyontárgyakat érinthetnek az ilyen intézkedések?

Biztosítási intézkedések tárgya lehet valamennyi olyan jog és ingó vagy ingatlan vagyon, amelyet jogszabály nem zár ki teljesen vagy részben.

3.2 Milyen hatásokkal járnak az ilyen intézkedések?

Mivel bíróság rendeli el őket, a biztosítási intézkedések kötelezőek valamennyi közjogi és magánjogi jogalanyra nézve, és elsőbbséget élveznek minden más hatóság által tett intézkedéssel szemben (a Portugál Köztársaság Alkotmánya 205. cikkének (2) bekezdése). Mindenki, aki megsérti az elrendelt biztosítási intézkedést, a végrehajtási intézkedésektől függetlenül minősített engedetlenség (*desobediência qualificada*) miatt felelősségre vonható (a polgári perrendtartás 375. cikke).

3.3 Meddig érvényesek ezek az intézkedések?

Anélkül, hogy ez befolyásolná azt a lehetőséget, hogy a felperes mentesüljön az alapkereset benyújtásával kapcsolatos felelősség alól, a polgári perrendtartás 373. cikke előírja, hogy a biztosítási eljárás befejeződik és az esetleg elrendelt biztosítási intézkedés hatályát veszti:

- a) ha a felperes az intézkedést elrendelő határozat jogerőre emelkedéséről szóló értesítést követő 30 napon belül nem indítja meg azt az eljárást, amelytől az intézkedés függ (a polgári perrendtartás 373. cikke (1) bekezdésének a) pontja);
- b) ha az eljárás megindítását követően az eljárás a kérelmező gondatlansága miatt 30 napnál hosszabb ideig szünetel (a polgári perrendtartás 373. cikke (1) bekezdésének b) pontja);
- c) ha a keresetet jogerős határozattal elutasítják (a polgári perrendtartás 373. cikke (1) bekezdésének c) pontja);
- d) ha a keresetet eljárási okok miatt elutasítják, és a felperes nem nyújt be időben új keresetet a korábbi kereset hatásainak kihasználása érdekében (a polgári perrendtartás 373. cikke (1) bekezdésének d) pontja);
- e) ha a kérelmező által biztosítani kívánt jog megszűnt (a polgári perrendtartás 373. cikke (1) bekezdésének e) pontja).

4 Van-e lehetőség az intézkedés elleni fellebbezésre?

Igen. A rendes fellebbezés akkor elfogadható, ha az intézkedések értéke nagyobb, mint az azon bíróság esetében alkalmazandó értékhatár, amely előtt az intézkedést megtámadják, és a megtámadott határozat ezen összeg felénél nagyobb értékben hátrányos a fellebbező fél számára (a polgári perrendtartás 629. cikkének (1) bekezdése). Mindig lehet fellebbezni a biztosítási intézkedés értékére vonatkozó határozatok ellen arra hivatkozva, hogy az érték meghaladja a megtámadott határozatot meghozó bíróság esetében alkalmazandó

értékhatárt (a polgári perrendtartás 629. cikke (3) bekezdésének b) pontja), valamint a biztosítási intézkedés iránti eredeti kérelem előzetes elutasítása ellen (a polgári perrendtartás 629. cikke (3) bekezdésének c) pontja).

A keresetindítási kötelezettség megfordítását elrendelő határozatok ellen kizárólag a kért intézkedésről szóló határozat elleni fellebbezéssel együtt lehet fellebbezést benyújtani; a megfordítás megtagadására irányuló határozatok véglegesek, és ellenük nincs helye fellebbezésnek (a polgári perrendtartás 370. cikkének (1) bekezdése).

Nem lehet fellebbezést benyújtani a Legfelsőbb Bírósághoz (*Supremo Tribunal de Justiça*) a biztosítási intézkedéseket elrendelő határozatok ellen, beleértve azokat, amelyek megállapítják a keresetindítási kötelezettség megfordítását, kivéve azokat az eseteket, amikor a fellebbezés mindig elfogadható (a polgári perrendtartás 370. cikkének (2) bekezdése).

A biztosítási határozatot megtámadhatja:

- az eljárásban részt vevő bármely pervesztes fél (a polgári perrendtartás 631. cikkének (1) bekezdése),
- mindenki, aki az eljárásban nem részt vevő fél, de annak eredményeképpen közvetlen és valós veszteséget szenved (a polgári perrendtartás 631. cikkének (2) bekezdése).

A fellebbezés tárgyalására a megtámadott határozatot hozó bíróság helye szerinti igazságszolgáltatási körzetben található fellebbviteli bíróság rendelkezik hatáskörrel.

A jogorvoslati kérelem benyújtásának határideje a határozatról szóló értesítéstől számított 15 nap (a polgári perrendtartás 638. cikkének (1) bekezdése). Amennyiben a fellebbezés a nyilvántartásba vett bizonyítékok újraértékelésére is vonatkozik, a határidő 10 nappal meghosszabbodik (a polgári perrendtartás 638. cikkének (7) bekezdése).

Az olyan végzés ellen benyújtott fellebbezés, amely teljes egészében elutasítja vagy nem rendeli el az intézkedést, felfüggesztő hatállyal bír (a polgári perrendtartás 647. cikke (3) bekezdésének d) pontja). Egyéb esetekben pusztán átszármaztató hatállyal rendelkezik.

Irányadó jogszabályok

[A 2013. június 26-i 41/2013. sz. törvény](#) – polgári perrendtartás

[A 2013. augusztus 26-i 62/2013. sz. törvény](#) – az igazságszolgáltatási rendszer szervezetéről szóló törvény

Kapcsolódó linkek

További információk a következő internetes oldalakon találhatóak:

[Igazságügyi portál](#)

[Igazságügyi politikáért felelős főigazgatóság](#)

[CITIUS Portal](#)

[Jogi dokumentumok adatbázisa](#)

[Portugál Hivatalos Közlöny](#)

Megjegyzés:

A polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózat kapcsolattartó pontját, a bíróságokat, egyéb szerveket és hatóságokat nem kötik a jelen tájékoztatóban foglalt információk. Bár az adatlap frissítésére rendszeresen sor kerül, nem helyettesíti az adott hatályos jogszabály elolvasásának szükségességét, és az ítélkezési gyakorlat általi értelmezése változhat.

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.